

Előfizetési árak:

Égész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 > — >
Negyedévre . 5 > — >
Egy óra . . 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.

első emelet,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Agrárprogramm.

Pécs, 1901. aug. 6.

Nagy port ver föl a sajtóban Károlyi Sándor grófnak a gönci kerület választó polgáraihoz írt levele, melyben kifejti agrárius programját. Sok támadásnak van kitéve a nemes gróf ezért a nyílt színvallásért bizonyos lapok részéről, a melyek rendszerint sokat szoktak keseregni, hogy a magyar politikusoknak nincsen semmi érzékük a közgazdasági kérdések iránt. S ime most, mikor egy tekintélyes politikus gazdasági programot ad, ezt dorongolják minden erővel.

Igaz, hogy Károlyi Sándor programja egyoldalú mezőgazdasági program, de hát csodálható, vagy rossz néven vehető-e, ha egy nagybirtokos, aki az Országos Magyar Gazdasági Egyesület élén áll, figyelmét kiválóan a földbirtokra irányítja? Álláspontja még akkor is jogosult lenne, ha Magyarország nem lenne kiválóképen agrárállam s az ország népességének túlnyomó része nem foglalkoznék kizárólag mezőgazdasággal.

Ebből az okból igazság szerint reakcionáriusnak senki sem mondhatja, mert a mint a liberálisizmus nem gátolja a mozgó tőke embereit, a bankárokat, kereskedőket, iparosokat abban, hogy az ország gazdasági politikájában a saját foglalkozási ágaik érdekét törekedjenek érvényre juttatni, úgy nem ellenkezhetik a mezőgazdasággal foglalkozók hasonló török

vése sem. Arra való az ország minden érdekkörét magába foglaló nemzeti képvislet, hogy ott a különböző foglalkozási ágak érdekei megegyezésre jussanak egymással s egyoldalú követeléseikből mind-egyikük engedjen annyit, a mennyit az ő-szes gazdasági tényezők harmonikus fejlődése megkövetel.

Károlyi Sándor programját tehát egy gazdasági osztály olyan követelésének kell tekintenünk, a mely nem azzal céllal indul a harcba, hogy ahhoz semmit hozzá nem tesz, sem elvenni belőle nem enged, hanem olyannak, a mely megjelöli az egyik foglalkozási ág kívánságait s a melyet a többi keresetágak követelményeivel megegyeztetni a parlament feladata lesz.

Mi sem tartjuk a Károlyi féle agrárpártprogramot sem kimerítőnek, sem feltétlenül elfogadhatónak. Mert, ha el is ismerjük, hogy a gyöngék és tudatlanok gazdasági kizsákmányolás ellen hathatós uzsoratorvénnyel, a csalás és hamisításnak hivatalból való üldözésével védelmezendők; hogy a vagyontalan és produktív munkára képtelen idegen elemeknek az országba való tódulása megakadályozandó; hogy az idegen honos vagy nem itt lakó földbirtokosok adója fölemelendő; hogy a termelés számára jutalmazó árak biztosítsanak; hogy idegen országok állatbehozatalára magas vámok vetessenek; hogy az olasz borvámklauzula eltöröltessék; hogy kereskedelmi szerződéseinkben mezőgazdasági terményeink kivitele ne csak

Ausztriába, de más külföldi államokba is megkönnyíttessék; hogy szövetkezéssel a gyengébb gazdasági tényezők is megerősíttessenek; hogy egy bizonyos létminimum adómentessé tétessék s a közgazdasági életben a tisztesség váljék uralkodó eszmévé: ezzel még nem tartjuk kimerítettnek azt a programot, a melyen Magyarország gazdasági politikájának fölépülnie kell, hogy a népesség minden rétege, minden foglalkozási ága megtalálja benne a saját boldogulásának, megizmosodásának föltételeit.

Sőt tovább megyünk, mikor azt állítjuk, hogy a Károlyi-féle program még a mezőgazdasággal foglalkozóknak is csak egy bizonyos osztályát: a nagybirtokok tulajdonosait elégíti ki, de a kisbirtokos osztályt, a mely pedig zömét képezi az ország lakosságának, nem biztosítja kellőképpen a gazdasági züllés ellen. A létminimum adómentessége s a szövetkezetek terjesztése, a mely kiválóképpen a kisbirtokosok védelmére látszik irányulni, magában véve nem képes ezek bajait gyökeresen orvosolni.

A kisbirtokosok egyik nagy baját képezi a földadó kataszter igazságtalan volta. Tudjuk, hogy az osztályozásnál a nagybirtok milyen kedvezésben részesült szerte az egész országban s mivel azért az állam bevételeinek átlagban nem volt szabad csökkennie a földadónál, hát a nagybirtokok kedvező osztályzásából származó adócsökkenést úgy pótolták, hogy a kis-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Visszaemlékezések az 1848/9-iki szabadságharc idejére.

(A Singer-testvérek.)

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Írta: Bogyó A.

(Folytatás.)

Szent Karácsony napját ültük 1848. évben Komáromban a vár főkapujának bejáratától balkézre eső földszinti folyosójának 21. számú szobájában.

Ebben a folyosó szobában volt elhelyezve a vartüzérség 4-ik százada.

A tüzérségnek az a része, a mely szolgálatban nem volt, az adott körülményekhez képest igazán boldog is volt.

A Jézuska bennünket sem hagyott el, hanem Alleitner helyettes századosunk személyében parancsot adott a szoba szakácsának, hogy estére minden tüzér gyereknek legyen egy nagy porció darás-metéltje, s hozzá minden embernek — eh, de hogy embernek, gyereknek, hisz még a káplárunk sem volt 18 éves, ezzel pedig sokat mondtam — egy fél messzely bora.

Nos kérem, kell-e ennél pompásabb komedencia, ha mindjárt karácsony napja van is, olyan zavaros és zivatáros időben?

Csakhogy mi, kik a jól befűtött szobánkban 32-en még jobban be melegítettük tágas, hosszú cellánkat, oda sem néztünk annak a külső zivatarnak, hónap, fagnak, kutya ordító hidegnek, gondolván magunkban, hogy majd ki jut nekünk is abból legközelebb, talán már holnap, a mi részünk. Most szegény pajtásaink, a kikre véletlenül a szolgálat osztályrészül jutott a szent estére, azok szenvedik azt a hideget, a mit, s a milyent csak a Megváltónk szülei szenvedhettek, mikor szállást kerestek maguknak Betlehemben.

Rettenetes hideg volt az a 48/9-iki télen. Egy-egy órsem a vár fokon képtelen volt az ágyuja mellett állni tovább 1 óránál s felváltása után a mesterségesen kitalált összegubborlásban órákig sem volt képes ismét felmelegedni.

Ezt a mesterséges összegubborlást érteni kell.

Azok a tüzerek ugyanis, a kik a vár bástyáira órségre és készenletbe rendeltettek, ha tiz köpönyegük lett volna is, éjszakára magukkal vitték a vár fokára, később pedig Karácsony felé, midőn a dermesztő hidegek miatt minden szolgálatban levő tüzér osztályból csaknem fele a felváltás után kórházba

került, meg volt engedve egy ágytakaró pokrócot is magukkal vinni.

Igy azután a fiuk az éber, őrt-álló tüzér gyerekekre 3—4 köpönyeget is adtak, a többi »készületben álló» tüzér-fiuk pedig csoportokban leguggoltak az ágyu-telep ledeszkázott helyére, fújták egymásra a meleg lélegzetet, az őrt álló tüzér pedig a pokrócokat körös-körül a földig és tetejükbe rakta úgy, hogy valósággal hermetice el voltak zárva a hidegtől, sőt gyakran egy kis hideg szellőt is eresztettek magukhoz, nehogy megizzadjanak, s a pokróc-palotából kiszólitandó órszem a felváltás után áthüljön.

Hja, a szükség leleményességre tanítja az embert.

Mig tehát a szent Karácsony éjszakáján a szolgálatban levő pajtásaink az elmondott módon mulattak, addig mi a szobában a századparancsnok engedelmével éjtéligen fent lehettünk s nem unatkoztunk, mert minden szobának egy-két vendége volt, a kiket megtraktáltunk s viszont ők elbeszéltek azon élményeiket, szenvedéseiket és csataikat, melyeket október havától keresztül küzdöttek.

Ezek a jeles vendégeink pedig azon életben maradt tüzerek voltak, kik Guyonnal a szerencsétlen nagy-szombati csata után ép bőrrel Komáromba bemenekülhettek.

Mert tudjuk ugyanis, hogy az áldatlan svechati csata Guyon az ő kicsi hadosztályá-

birtokokat aránylag magasabb osztályzatokba sorolták. A kataszter igazságos rendezése tehát olyan követelmény, a melynek a magyar földművelő osztály érdekeit szem előtt tartó agrárprogramból hiányoznia nem szabad, pedig Károlyi Sándor programjából hiányzik.

A létminimum adómentessége sem olyan panacea, a mely a kisbirtokos parasztság adózási bajait gyökeresen orvosolhatná, mert hisz ez csakis a végső nyomorral küzdőkre jelentenemémi könnyebbülést, mert a kisbirtokosoknak az állami adón kívül még számos más közterhek vannak, a melyek egyházi, iskolai, községi célokra igénylik csekély jövedelmük jelentékeny részét. Adózás tekintetében a kisbirtokosok jogos és igazságos érdeke megköveteli a progresszív adóztatás bevezetését, mert az csakugyan igazságtalan, hogy az a kisbirtokos, a kinek kis gazdasága alig termi ki a család megélhetésére szükséges jövedelme, ugyanabban az arányban adózzék az államnak, mint a nagy latifundium tulajdonosa, a ki okszerű módon el sem képes költeni földje jövedelmét.

A kisebb existenciák elzülésének egyik nagy oka a földbirtokkal való teljes rendelkezési szabadság is, a mely megfelelően ugyan elméletileg az ideális szabadelvűségnek, de a melyet csak akkor szabadna a gyakorlatba is átvenni, ha megvannak a hozzá megkívántató előfeltételek. Nálunk, a hol a nép egy része még nagyon alacsony fokán áll a műveltségnek s e mellett természeténél fogva is könnyűvérű, nagyon sok család pusztulását okozta már az a szabadság, hogy birtokát darabonként egymásután eladogathatta s a vételárt lassanként fölélte. Ha a nagybirtokos családok fényének főtartására meg van engedve hitbizományok alakítása, mennyivel megokoltabb s nemzetgazdaságilag is üdvösebb lenne a kisbirtokok végnélküli fölaprózásának útját állni egy bizonyos birtokminimumnak a korlátlanul szabad forgalomból való kivétele által.

Ime csak pár hirtelenében előrántott példa, a mely lényeges alkotó részét kell, hogy képezze annak az agrárpolitikának, a mely nemcsak a nagy uradalnak birtokosaira van tekintettel, hanem főképen a zülésnek indult kisbirtokos osztály megmentését célozza. Ezek hiányoznak Károlyi Sándor programjából s azért méltán érheti őt az egyoldalúság vádjá. Nem azért, mert agrárprogramot adott, hanem mert ebben a elhanyagolta mezőgazdasággal foglalkozók zömének, a kisbirtokos magyar parasztságnak igazi létérdekeit.

A lóversenyek állandósítása.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1901. augusztus 6.

A lóversenyek állandósítása tárgyában *Jessenszky* Ferenc, országgyűlési képviselő, a baranyamegyei lótenyésztési bizottság elnökének meghívása folytán, Baranyavármegye közgyűlési termében ma délután fél három órakor értekezletet tartottak, melyen *Percel* Dezső a képviselőház elnöke, *Tormay* Károly, alispán, *Jessenszky* Ferenc, országgyűlési képviselő, *Stankovány* János, *Bernrieder* József, *Bernrieder* János, *Jessenszky* Andor, tolnamegyei, *Döry* Ö. ö. Nádossy Elek, *Thassy* Elemér, ifj. *Kammerer* Ferenc, somogy megyei, *Brásay* Kálmán, *Ország* Lajos, ifj. *Jessenszky* Ferenc, *Mándy* Sám, *Mikes* József, baranyamegyei földbirtokosok, *Széchenyi* gróf, azonkívül a tolna és somogy megyei gazdasági egyesületek, valamint lótenyésztési bizottságok kiküldöttei jelentek meg. Résztvettek továbbá az értekezleten a pécsi m. kir. 8. k. honvédszázados részéről *Eckensberger* György, ezredes, *Citó* és *Csigó* századosok, *Jessenszky* Elemér és *Sárossy* főhadnagyok, *Madarász* és *Vörös* István hadnagyok, *Kreybig* m. kir. honvédszázados.

Az egybehívó *Jessenszky* Ferenc, országgyűlési képviselő az értekezletet a jelenlevők üdvözlésével megnyitván, felkéri az értekezletet az elnök, alelnök s jegyző megválasztására, mely alkalommal elnökül *Percel* Dezső, a képviselőház elnöke, alelnökül *Fejérváry* L. re. főispán, a lovastisztikarból alelnökül *Eckensberger* György ezredes és jegyzőül *Valna* Jenő, a baranyamegyei lótenyésztési bizottság jegyzője választattak meg.

Percel Dezső elfoglalva az elnöki széket, megköszöni a belé helyezett bizalmat s megnyitó beszédében röviden vázolja a lóverseny állandósításának ugy közgazdasági, mint társadalmi szempontból való szükséges voltát, majd a jelenlevő értekezleti tagokat előterjesztés megtételére kéri fel.

Tormay Károly alispán mindenekelőtt őszinte örömet fejezi ki a lóversenyek állandósításának eszméje fölött s biztosítja Baranyavármegye közönsége nevében is az értekezletet, hogy a megye minden tekintetben támogatni fogja az eszme megvalósulását, mi véleménye szerint csak a négy megye: Baranya, Tolna, Somogy és Zala, valamint Pécs városa és a Pécsért állomásozó lovas tisztikar vállvetett és együttes fáradozásával érhető el.

Jessenszky Ferenc orsz. képviselő, az alispán szavaira hivatkozva, sajnálattal konstatálja, hogy az értekezletre meghívott Pécs szab. kir. város nem küldött a mai értekezletre képviselőt. A mi a lóversenyek állandósítási eszméjének megvalósítását illeti, a maga részéről kijelenti, hogy midőn ez az eszme megfogant, ő nem gondolt nagyszabású uralom versenyekre, hanem oly versenyek rendezésére, melyen a gazdák saját tenyésztette lovaikkal vehetnek részt, természetesen azonban, hogy a lóversenyek fényének emelése céljából, az eszme minél szélesebb körben való megkedveltetése végett feltétlenül szükséges, hogy a lóversenyek alkalmával urlovasok is szerepeljenek a programponatok között.

Az eszme megvalósulásának módoként ajánlja, hogy a jelenlegi elnök és alelnök vezetése alatt egy szűkebbkörű végrehajtó bizottság küldessék ki, melynek feladata lesz a lóversenyek állandósításának módjait minden irányban megvitatni s eljárásának eredményéről egy újabb összehívandó szélesebbkörű értekezletnek jelentést tenni.

Bernrieder János a maga részéről szintén mindenekelőtt a fölötti sajnálatának ad kifejezést, hogy Pécs szab. kir. város dacára a meghívásnak a mai értekezletre nem küldött képviselőt, miután a létesítés egyik fő momentumát képezi ama kérdés, vajjon hajlandó lenne a város, a maga részéről való hozzájárulásként egy versenypálya építésére alkalmas teret a létesítendő lóversenytársulatnak átengedni, illetve a lóversenyek céljaira egy állandó pályát építeni? E nélkül — a maga részéről hiábavalónak tartja a további intézkedéseket is.

Percel Dezső elnök nem tartja célsze-

val azt a paraancsot kapta, hogy a pozsonyi hidon áthatolván a Trencsénmegye bércsein betörő Simunich haderejét nemcsak tartóztassa fel, hanem, ha lehet, üzze vissza.

Hát bizony hallgattuk mi ezeket a harc edzett bajtársainkat úgy, mintha maguk az apostolok prédikáltak volna előttünk.

A lélegzet állt meg bennünk s az izzadság ütött ki arcainkon, midőn elbeszéltek hetekig és hetekig tartó s ama dermesztő hidegben Isten szabad ege alatt erdőben tett demonstráló mozdulataikat.

S midőn a nagy ködben megesett nagyszombati csata rémségeit s azt, hogy semmiféle meg majd egy egész zászlóalj Princ preis gyalogság, hogy hulltak rakásra a pesti csapatok, hogy törték össze a uhlánusok azt az egy századnyi Hunyady-huszárt, miként menekült meg csodás módon maga Guyon, hogy törtettek utána az egész ütegből megmaradt két ágyuval, míg a többi ágyu tüzérjeivel együtt a Nagyszombat piacán hevert összeroncsolva, bizony a mi sokat kiállt vendégpajtásaink nekünk tanulságos, szomorú, de lelkesítő elbeszélésükkel emlékezetes karácsony estét szereztek.

Másnap, a szent napon ismét érdekes vendégei lettek, de nem a századnak, hanem csupán a mi szobánknak.

Rác káplárunk s egyuttal szobafejedelmünk éppen dél felé, midőn már a pompás

gulyáshust akarta szakácsunk behozni a nagy asztalra, hogy a fiuknak a maga porcióját sajkájukba kioszsza, jön hirtelen a szobába és harsány hangon kiáltja: »Sorakozz!«

Elnem tudtuk gondolni, miféle váratlan inspekciónak nézünk eléje. Egy perc alatt a szoba frontján, ágyaink előtt sorakoztunk.

Alig hogy ez megtörtént, kinyit az ajtó s azon *Alleitner* főhadnagy századparancsnok, és egy elegáns 45—50 éves körüli, szakállas uriember, utána pedig két gyerek legényke, az egyik 17, a másik 15 év körül lehetett, léptek be.

Szentül azt hittük, amint ezt a két fiatal emberkét megláttuk, hogy vagy tüzér kádétok, vagy ujdonsült hadnagyocskáink lesznek, mert előkelő magatartásuk, gyönyörűen finom posztókból kiegészített mondurjuk egész kiválóságukra vallott.

A köpeny finom fekete bárnybőrrel még a kezujban is, egész derékig kibélelve. Alatta meleg atilla, kék pantalló belegyurva egész térdén felül érő bagaria vadászcizmába, a melyből meg jóval felül kilátszott a meleg vadászharisnya. Extra kard, lakkos fekete szíj a vállon keresztül, a melynek mell részén ott állott a két X ben rakott ólomágyu cső. Szóval úgy ki voltak öltözve, hogy a magyar kincstár egy gombjára sem volt szükségük.

Alleitner előnkbe állva, katonasán németül néhány szót mondott hozzánk, a mit

Haksch Emil, (akkor még csak) az irodában alkalmazott főágyas (májusban már tiszt) magyarral lefordított, szólt pedig az eleje-veleje ekképen: Singer ur, mint igaz hazafi, két fiát, Adolfot és Mórt (ez volt a fiatalabb) saját költségén felruházva, személyesen hozta el és átadta *Dungwirt* őrnagy urnak, hogy mint küzdők teljesítsék a haza iránti kötelességüket. Nekem jutott osztályrészül, hogy a két ifjút századomba sorozhatom, és Rác káplárnak szakaszába osztom. Pihenj. És most megengedem, hogy új bajtársaitokkal kezet szoríthassatok.

Természetesen vége lett a frontnak. Oly ölelgetés és kézzsoritás kerekedett, mintha valamennyien velük együtt kicsi gyerekeskedtünk volna és most a viszontlátásnak örvendénk.

Mig ez a kézzsoritási zürzavar lefolyt, láttuk, hogy a két új tüzér atyja valamit sugdos a parancsnokkal, a ki nyomban oda inti Rác káplárt és utasításokat adott neki. Ezzel távozott az atya is a parancsnokkal, intvén a fiuknak, hogy rögtön visszatér.

Ezután Rác káplár mit sem szólt, csupán a két Singer testvérnek kijelölte ágyukat éppen az ő ágya szomszédságában, a mely ágy történetesen éppen üres volt, lévén gazdájuk szinte Fazekas testvérek, mindketten áthelyezve a II. századba.

(Folyt. köv.)

rűnek, hogy a mai értekezlet hason részletek megvitatásába mélyedjen s a kérdés megoldását, a részletek kidolgozását a kiküldendő végrehajtó bizottságra óhajtja bizni.

Sárossy főhadnagy, a folyó évben rendezett löverseny egyik főrendezője, ama véleményének ad kifejezést, hogy Pécsen egyáltalán nem található olyan nagyobb terület, mely az állandó löverseny tér építésére alkalmas lenne, minek a kedvezőtlen talajviszonyok az okai.

Még ha, mint azt az értekezlet során *Jeszzenszky* Elemér főhadnagy említette a m. kir. honvédelmi és a közös hadügyminiszter hajlandók volnának is az ideai löversenyek színhelyét, a katonai gyakorlóteret, löversenyek céljaira átengedni, úgy még sem lenne a pálya kérdése megoldva, miután a talaj viszonyok folytán egy-egy nagyobb esőzés a katonai gyakorlóterén teljesen elrontaná a sok fáradság és nem csekély költséggel épített pályát. Véleménye szerint legcélszerűbb a közeli vidéken keresni a löverseny pályának való alkalmas teret.

Percel Dezső elnök semmiképp sem óhajtja bizonyos kötelmekkel korlátozni a kiküldendő végrehajtó bizottság működését, szem előtt kell azonban azt az egyet tartani, hogy a löversenyek állandósításuk esetén totalizátor nélküliek lesznek s így más reális alapja nem lesz a jövedelem dolgában a löversenyeknek, mint a nézőközönség által fizetendő mérsékelt belépti díj, mely egy negyvenezer lakossal bíró városnál tekintélyes jövedelmet képezhet, de erre a jövedelemre csak úgy lehet bizony számítani, ha a löversenypálya Pécsen lesz. Ennélfogva felkéri a kiküldendő végrehajtó bizottságot, hogy működésében oda törekedjék, miszerint a löversenyek állandósításának eszméje akként valósuljon meg, hogy a löversenyek színhelye Pécs legyen.

Ezután kiküldötték a végrehajtó bizottságot, melynek tagjai lettek: Baranyamegye részéről: *Jeszzenszky* Ferenc, *Ország* Lajos és *Mándy* Samu.

Tolnavarmegye részéről: *Stankovánszky* János, *Jeszzenszky* Andor és *Percel* József; Somogy vármegye részéről: *Széchenyi* Mihály gróf, *Somsich* Andor és *Hoyos* Miksa. Zala vármegye részéről: *Koller* István, *Jankovich* László és *Hertelendy* Ferenc. Pécs város részéről: *Majorossy* Imre polgármester, *Aidinger* János és *Oberhammer* Antal, h. gazdasági tanácsnok. A pécsi m. kir. 8-ik honvédhuszárezred részéről: *Eckensberger* György, ezredes és az általa kiválasztandó két tiszt.

Ezzel az értekezlet délutáni félnégy órakor véget ért.

Fürdő-levél Marienbadból.

Marienbad, 1901. aug. 5.

Engedje meg, hogy egy kis beszámolót tartsak négyheti marienbadi tartózkodásomról.

Előre bocsajtom, ne tessék engem holmi 165 kilós matrónának képzelni, (mert bizony egy porosz nő kereken annyit nyomott.) A ki nek nincs komoly baja, az csak megy, a hol legszebbnek képzelem a vidéket, néhány ismerőst remél találni és — a hol nem drága.

De hát van e a világon olcsó fürdőhely?

Én nem hiszem!

Az utazás Budapestről számítva Marienbadig gyorsvonaton 45 korona 70 fillérbe jön személyenként, bele nem számítva a fiakkert, hordárt s tu-ly' Isten mi mindent. Azonkívül Bécsben kell az éjszakát tölteni, mert nincs összeköttetés.

Sentinek sem ajánlom, hogy vonaton tegye meg ezt az utat, mert eltekintve, hogy hajón sokkal kényelmesebb, maga a vidék is meglehetősen egyhangú, ha az ember vonaton utazik.

De annál meglepőbb Marienbad fekvése, körülövezve remek erdőségekkel.

Nagy hasznát vettük azon előrelátásunknak, hogy a szobát előre megrendeltük, így nem mentünk keresztül a lakás keresés ezerféle kellemetlenségein.

Az étkezés, valamint minden roppant drága, de a menük rendkívüli gonddal vannak összeállítva és igen izletesen elkészítve az ételek.

Az egyedüli olcsó a sör. Egy »krigli« 16 fillér.

Maga a város nagy városias jellegű. Földszinti házat nem is láttam. Minden háznak meg van a maga neve, ép úgy, mint a szállodáknak.

A park, melyben a fedett sétány körülbelül két-záz méter hosszú, nem ékeskedik virágtültetvényekkel, mint ezt a legtöbb fürdőhelyen találjuk; itt csupa vadgesztenye- és bükkfák vannak. Középen Reitenberger*) prelátus nagy emlékszóbra áll.

Legérdekesebb reggel háromnegyed hatól nyolc óráig a »Kreuzbrunnen«-nél. Akkor iszszák — ugyanis — a soványodni akarók gyógyvizüket, minden kortynál sóhajtván:

— Istenem, csak fogynék le!

De borzasztó is ám őket nézni.

Ha az életben itt-ott találkoznak egy túlhízott alakkal, fel sem veszszük. Hanem így egybegyűlve nézni ennyi formátlan embert, félelem tölt el bennünket, hogy hátha mi is ilyenek leszünk valaha?

Ugyanott érdekes képes lapot árulnak:

Egy hosszú colonne férfi s nő tart a »Kreuzbrunnen« felé.

Látni itt minden nemzetből és minden vallásból öreget, fiatal, szegényt s gazdagot, csak az egyben hasonlítva egymáshoz, hogy mindannyian elhízottak.

Legjobb keresetük van a mérlegtulajdonosoknak.

Vannak, kik naponta megmértetik magukat; ilyenkor az arcokról le lehet olvasni az eredményt.

A ki szórakozást keres, itt ugyancsak fellel. Van itt minden elképzelhető, csak pénzt kell hozni.

A rend is példás. Reggel hat óra előtt nem szabad a cselédségnek csengetni s este 10 óra után sem. Egyáltalán tizenegy órakor mindenki lakásán van, különben szigorúan büntetetik.

Orvos csak (!) ötven van.

Az olvasó terem a városházán van. Ez az egyedüli, hova szabad a bemenet. Rengeteg sok ujság van itt. Magyar öt pár.

Mikor haza jöttem július 20 án, szinte rosszul esett, hogy nyolc órakor már a nap lenyugodott. Ott ilyenkor még javában sütött. Csak fél tizkor alkonyodik, minél fogva gyufát alig használ az ember s mégis hetenkint 10 fillért fizettettek velünk gyufapénzt.

Vendégek száma, mikor én haza jöttem, 8756 volt.

Egyszerre ötszáz ember fürdhetik.

Nagyon kellemes, hogy a házsorok alig husz lépésnyire vannak az erdtől.

Kirándulóhely igen sok van. Lehetetlen mindannyit felmenni.

Gyönyörű kilátás van az »Aussichtsturm«-ből, mely egy várrom maradáka egy hegyen. Száz lépcső vezet fel a toronyba. Látszóval Bajorország Mühwing nevű faluját tisztán lehet látni, dacára a meglehetősen távol-ságnak.

A hegy közepén, Göethe hajdani kedvenc helyén emlékkő áll Göethe egy érzéssel irt költeményével.

A »Forstwarthe«-kávéház is szép kirándulóhely.

Onnan már a szász határt lehet látni. Látszóval még azt is ki lehet venni, hogy mit

*) Reitenberger a fürdőhely alapítója s a teplic premonstrei apátság apátja volt. Marienbad ez apátság tulajdona.

csinálnak az emberek Egerben, Csehország öreg határvárosában.

Az erdőben majd minden buszadik fán Mária képet lehet látni, melyet a felgyógyultak áldoztak.

A csallánt itt dísznövénynek tartják. Embermagasságban díszlik. S tényleg este, mikor az erdő is villanyfényben úszik, az ember bámulva közeledik a magas növény csoportokhoz s nem egy rövidlátó bánta meg kíváncsiságát.

Mikor utolsós este az »Egerländer«-kávéházban ültem, mely az erdő közepén van, s a hol csupa nemzeti öltözékű leányok szolgálják ki a vendégeket, egy szász uriemberrel egyeledtünk társalgásba, mely természetes kizárólag a fürdőre vonatkozott.

Azt mondja többek között:

— Évenként több ezer fürdővendég jön Marienbadba, de a mi tulajdonkép a legnagyobb, a fürdő forrása, azt a negyed része sem látja. Nemde kegyed sem látta? — tevé hozzá.

Természetes: nemmel válaszoltam.

De másnap kora reggel vonatunk indulása előtt felkerestem a forrást s mondhatom, nagy hálára kötelezett az az uriember figyelmeztetésével, mert igazán magaslatos természeti csodát képez a forrás.

Külről egy egész egyszerű faépület s belülről olyan, mint egy uszoda. Két és fél méternyi mélyen van csak a víz a kőmedence felületéről számítva s a mint a vezető mondá, a víz jég hideg és mégis úgy csobog, mintha forrna, hogy szinte megilletődik az ember.

Meggyújtott egy gyertyát és a medencébe tartotta s fél méternyire a víztől elaludt a szénsav következtében.

Valósággal megható látvány, mikor szappanbuborékokat csinál, ledobja a vízbe, de azért nem esik rögtön bele, hanem szintén félméternyi magasságban megáll, ezernyi szint játszik s szinte látni, hogy keményedik lassankint, míg egyszerre nagy zajjal a mélységbe zuhan, mintha egy követ dobánk a vízbe.

A ki Marienbadba megy, el ne mulasztja ezt megtekinteni.

A visszautazás Heimbürgig meglehetősen egyhangú, kevés változással, de innen kezdve remek szép mindvégig.

Maga Heimbürg, mely Ausztria utolsó hajóállomása, gyönyörűen fekszik.

Dévény oly megkapó látvány, hogy az ember szinte Árpád korába képzelem magát, elmerengve óriási romjain.

Esztergom, Pozsony szintén szép képet nyújt.

Visegrád omladozó várával s a Salamon toronnyal szintén érdekes. Csak a váci fogház így közlőrl látva rengeteg nagyságában kissé megremegetteti az embert.

Egészen új volt előttem az odautazásnál Budweiss előtt néhány állomással kérdezte a kalauz akarunk-e ebédelni?

És a mennyi ebédet parancsoltunk szakaszonként, annyi papírszeletet ragasztott az ablakra. Budweissnél aztán egész sor pincér tartotta a tálcaikat s a kész ebéddel gyorsan betolta őket, a hány papír szeletet meglátott az ablakon, fizettünk s a vonat tova rogtott már.

Izletes négy fogásból állott az ebéd, két deci jó vörös borral. A következő állomásig kényelmesen elköltöttük, ott pedig a kalauz leadta a tálcaikat.

Szép volt, jó volt, de hogy is mondja a közmondás?

— Mindentűt jó, de odahaza a legjobb!

Bora Margit.

Hírek.

A cselédek természetrajza.

Pécs, 1901. augusztus 6.

Modern költők sokszor megcselekszik, hogy mielőtt valami regény megírásához hozzáfognak, előbb figyelemmel tanulmányozzák azokat az alakokat, akiket a regényben szerepeltetni akarnak. Ernest Blum, az ismert francia humorista, a »Journal d'un Vaudeville« legutóbbi számában a maga elmés modorában írja meg egy ilyen tanulmányozási kísérletének a históriáját.

»Évekkel ezelőtt — írja — darabot akartam írni a modern családi életről s evégből a bohózatirónak azzal a lelkiismeretességével, amely egyike legszebb tulajdonságaimnak, elhatároztam egy reggel, hogy legalább négy óra hosszat tanulmányozni fogom a cselédnépet. Falun történt. Lakásom szomszédságában egy remek kastély volt, amelyben nagy szolgálómélyzet végezte a teendőket. Eltökéltem, hogy irodalmi s egyben lélektani s humanitárius kutatásaimat itt fogom eszközölni. Ismertem valamennyire a kastély urát s engedelmet kértem tőle, hogy nagy cselédségét közelről tanulmányozhassam.

— Szívesen — mondta a kastély ura — de, hogy fogja ön ezeket a tanulmányokat csinálni?

— Nem tudom, majd a cselédek közé igyekszem térkőzni és kihallgatom a beszélgetésüket.

— Jó! Azután értesítsen engem is, hogy mit beszélnek rólam, jóllehet bizonyos vagyok benne, hogy csak jót. Mind csupa öreg szolgálk ezek és akik állásukat apáról fiúra öröklék.

Azzal az ürügygyel, hogy én egy étel készítését akarom megtanulni, bevezetett a ház ura a konyhába. A cselédség ki és be járt, mint a szolgálatuk megkövetelte. Csupa fül voltam.

— Meleg van ma — mondta egy szolgáló.

— Nagyon meleg — tette hozzá egy szolgálóleány.

— Még mindig nem olyan meleg, mint itt a tűzhely előtt tette hozzá a maga részéről a szakácsné.

Ez körülbelül minden, amit beszélgetésükből az első félóra alatt, mint legérdekesebbet megjegyeztem. Szemmelláthatóan rosszul fogtam a dolgomhoz. A cselédek nyilván nem akartak egy idegen előtt beszélni és szívüket kiönteni. Elhatároztam tehát, hogy egy macchiavellisztikus fogáshoz nyulok. Egy száz sou-s pénzdarabot csuszattam a szakácsné kezébe és halkán odasugtam neki:

— Maga régi szolgálója az urnak: nem valami vén gazember ez az ur?

Halkan, a fülembe sugva, — felel a szakácsné:

— Egy vén lump, mint valamennyi uraság!

— S természetesen ez a véleménye az egész cselédségnek.

— Meghiszem azt! Persze nem akar elmenni senki, mert a hely jó. De nézzen csak ide.

Egy nagy fotografiát mutatott, amely a falon lógott és egészen be volt mocskolva.

— Hát ez micsoda?

— Ez az urnak az arcképe. Valahányszor egyikünket igaztalanul összeszidja, köpünk rája egyet . . .

Amikor visszamentem a ház urához, mint világfi, így szólt a hozzá:

— Önnek tökéletes igaza van. Valamennyi cselédje imádja önt. Egy szívességet tehetne azonban nekik.

— Micsoda szívességet.

— Ajándékozza cselédeinek egyik arcképét — üveg alatt.

— Miért üveg alatt?

— Mert a konyhában kissé összepiszkolódik. Hiszen tudja, a füst, a gőz mindenre ráüllepszik . . .

Ami egyébként a darabot illeti, nem irtam meg. Abban a pillanatban, amint hozzáfogtam, konstatálnom kellett, hogy a tapasztalásaim nagyon sommásak.

Napirend 1901. augusztus 7-én.

Naptár: szerda, augusztus 7. — Róm kath.: Kajetán. — Prot.: Kajetán. — Görög-kel. (jul. 25.) Anna. — Zsidó: Ab 22. — Nap két 4 óra 30 perckor; nyugszik 7 óra 7 perckor. — Hold két este 10 38 perckor; nyugszik délután 55 perckor. — Hold utolsó negyede 9 óra 2 perckor délelőtt.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet, enyhe idő, helyenkint csapadék és zivatarok várhatók.

— (A zágrábi káptalanból.) A király *Matunci* Márton, székesegyházi főesperesnek a császári társkáptalan prépostjává s goestyei és szincei főesperessé, *Smetisko* Mihály, császári főesperesnek székes főegyházi főesperessé, *Baron* Gusztáv dr. mesterkanonoknak császári főesperessé, *Hangi* János, mesterkanonoknak beksini főesperessé és *Leber* Pál mesterkanonoknak kamarniki főesperessé való előléptetését jóváhagyta és egyuttal *Miljan* József, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány osztálytanácsosát és a zágrábi székesfőegyházi káptalanbeli kanonokot, *Fris* Andrys, a Szt.-Jeromosról elnevezett római társaskáptalanbeli kanonokot, *Lisac* János, miholjeci esperesplébánost, valamint *Sultajs* Ferenc, velikai esperesplébánost a zágrábi székesfőegyházi káptalanhoz mesterkanonokká kinevezte.

— (Kinevezés.) A földmívelési miniszter a budapesti állatorvosi iskolánál a bonctani tanszékhez *Burgics* Tivadart első tanárséggé nevezte ki.

— (Utóállítás.) A vármegyei vegyes katonai utóállító bizottság tegnap reggel nyolc órakor utóállítást tartott a *Scholz* féle sörházban. Az utóállításon *Kosovits* Kamill vm. főjegyző, polgári elnök elnöklele alatt megjelentek *Trixler* Rudolf járásorvos, a közös hadsereg részéről *Durália* Pál őrnagy és *Scholz* István ezredorvos, a honvédség részéről *Kelt* százados és *Biró* ezredorvos. Az utóállításon megjelent husz ujonc, kik közül hatot besoroztak katonának.

— (Jelentés a vizről.) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 6-án reggel 6 órakor a tettyei vize tartóban 1000 kb., az elmentartóban 1050 kb. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1080 köbméternek találtatott.

— (Rózsahullás.) Szerényen megvonulva indult virulásnak a kis rózsás napról-napra egyre bontotta szép kis illatos szirmait. Örült a tavasz jöttének, hogy egyszerre kivirulhat. Hanem erős volt a tavaszi lég, csalfa a napsugár, a mi kacéran ott repedett, ott ugrált lassan feslő szirmain. S mit hozott az az óhajtott, régen várt tavasz? Csalódást. Szertefoszlott a remények rózsaszínű fátyla s mögötte állt a rideg való. Eltűnt a reménynek még a legutolsó sugara is. Rágódott benne a féreg, míg egyszerre a feslő bimbó hervadásnak indult és aláhanyatlott illatos kis fejecskeje. Ilyen volt kimulása *Trunkó* Juliannának, a kit a leányévek legábrándosabb, 17 éves korában ragadott el tegnap reggel a halál. 1898. évtől egész 1901. március 2-áig a *Taizs* József lapunk kiadója nyomdájában, mint gépleány volt alkalmazva, akkor betegeskedése miatt meg kellett válnia a zakatoló gépektől, a melyekhez pedig már úgy odanőtt a lelke. Ma délután temették a fiatal leányt *Mihály* utcai lakásáról. A nyomdászemélyzet szép élővirág koszorút vett neki, melynek szalagján a következő felirat volt: »Kedves társnőjüknek — A *Taizs*-nyomda személyzete.«

— (A Szigetvári Jótékony Kezesség Nőegylet) augusztus hó 18-án Szigetvárott a vasuti vendéglő kertjében műkedvelői előadással és tánccal egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti díj tagoknak és családjaiknak személyenkint 1 korona. Nem tagoknak személyenkint 1 K 20 fil. Gyermekeknek 20 fil. Kezdeté d. u. 4 órakor. Műsor: délután: Bazar szerencsekerékkel. Levelező-lap árusítás. Posta. Séta zene. Tánc. Este: »A légyott« és »A nőgyűlölő« 1—1 felvonásos vígjátékok előadva műkedvelők által. Kezdeté este fél 9 órakor, utána tánc.

— (Egyházmegyei közgyűlés.) A belső-somogyi ev. ref. egyházmegye most tartotta nyári közgyűlését Csurgón. Megjelent ez alkalommal a közgyűlés tagjainak nagy része úgy egyházi, mint világi részről. A közgyűlést megelőzőleg a ref. templomban istentisztelet volt, melyen *Nagy* Lajos esperes alkalmi beszédet tartott, *Verbay* István helybeli lelkész pedig imádkozott. A közgyűlésen, mely reggel 9 órakor kezdődött, *Nagy* Lajos esperes és *Szabó* Kálmán gondnok elnökölt. A gyűlés megnyitása után felolvasták az esperes jelentését, melyben részletesen beszámolt eddigi ténykedéséről. Híven visszatükröztette az egyes egyházak belső életét, melyről egyházlátogatásai alkalmával győződött meg. A mindenre kiterjedő jelentést a közgyűlés hangos éljenzéssel fogadta. Ezután felolvastatták a többi jelentések. Megelégedéssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a megürült egyházmegyei főjegyzői állásra *Ragályi* László, görgetegi lelkész eddigi aljegyző és a világi számvevői állásra *Szabó* Béla lábodi jegyző választották meg, a kik nyomban letették a hivatalos esküt. Meghallgatták a számvevő észrevételei kíséretében az egyházmegyei és a gimnáziumi pénztáros jelentését, kiknek számadásait helybenhagyták, a többi időt elfoglaló jelentések meghallgatása után megejtették a választásokat. Egyházkerületi képviselőkül megválasztották: *Barakonyi* Kristóf volt esperes, *Mosonyi* Sándor egyházi számvevő,

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy fivérem *Spiegl* József, ur

Jokai-tér 6. szám alatti fiók-üzletét

mai napon átvettem és azt nevem alatt a jelen kor igényeinek teljesen megfelelően berendezve tovább vezetem; ezen alkalommal alázatos kérésem, hogy kegyeskedjék szükségletüket u. m. fehérnemű, czipő, kalap, bőrönd, játékarukban stb. nálam fedezni.

A legjobb minőségű árukról, legolcsóbb kiszolgálásról a n. é. közönséget előre bizto-

sítva, vagyok b. pártfogásáért esedezve, alázatos tisztelettel

Pécs, 1901. augusztus 1.

Spiegel Jákó.

Ragályi László főjegyző, *Matolcsy* József ügyész, *Kulin* Sándor és *Kovács* Sebestyén Gyula tanácsbírák.

— **(A párisi világiállítási érmei.)**

Olvasóink köréből számtalanszor tettek már kérdést arra nézve, mikor kerülnek kiosztásra a párisi világiállítási bizottsága által megszavazott jutalomérmek. A Chaplain-mintázta érmeiket már két hónapja verik Párisban a Monnaie-ben. Szét is osztottak közülök 11.000 darabot. — De összesen 60.000 darabra van szükség. Már pedig az érmeik lassan készülnek, mivel mindeniküket kétszer kell verni; másodsorra a kitüntetett egyének nevét verik ki rajtuk domboru betűkkel. Minthogy a legnagyobb erőfeszítéssel is legfőleg 5–6 ezer érmet lehetséges kiverni havonként, a türelmetlen jutalmazottak elvárhatnak még 1902. júniusáig is. Addig bizonyosan eltart az érmeik kiveretése. Hogy első sorban a franciák között osztják szét az érmeiket, azt természetesen külön meg sem kell említenünk.

— **(Elhunyt szerb püspök.)**

Popovics Nikanor szerb püspök 71 éves korában vasárnap hajnali 4 órakor szívszéllhűdésben meghalt Temesváron. 1895. februárban amputálták a ballábát. Fel év óta szívbajos volt. Halálát három férjes leánya siratja. A temetés ma délelőtt volt. Az egyházmegyei főhatóság gyászjelentést adott ki. *Popovics* Nikanor, temesvári görögkeleti püspök, szül. Kisfaludon Baranyamegyében 1836., hol atyja szerb néptanító volt. Verbászon Brankovics patriárka tanuló társa volt, aztán Pesten jogot, Karlócán meg teológiát hallgatott. Tanulmányai végzetével megnősült s világi pap, majd 1860-ban a karlócai szerb gimnázium tanára lett, honnét két év után Bacsincára tették plébánosnak. 1865-ben tiszteletbeli esperes, 1875. és 1879-ben az erdeviki kerület képviselője a karlócai szerb kongresszuson, 1880-ban plébános Csurgón. Neje halála után, midőn három leányát is férjhez adta, 1890-ben szerzetes rendbe lépett s csakhamar a beocsini zárda kormányzója lett; mikor aztán Brankovics Györgyöt patriárkának nevezték ki, helyébe *Popovics*ot választották meg görögkeleti püspöknek.

— **(Házasság.)** *Schwarz* Náthán, a eszéki izraelita hitközség titkára, holnap veszi nőül Boroszlóban *Brann* Margitot, dr. *Brann* Márkus leányát.

— **(Elcsipett távollevő.)** *Keresztes* Imre, bar.-kassai legény azok közül a legények közül való volt, kik a katonasági gyönyörűségei elől elbujdosnak, nehogy kézbesithessék neki a sorozásra való behívót. Ezeket a legénykéket aztán egy darab ideig mint ismeretlen helyen tartózkodók-at tartják nyilván s ha a sorozó év utolsó utóállításán sem jelennek meg, akkor egyszerűen katonaszökevény módjára bánják el velük. — *Keresztes* Imre még a múlt évben lett sorozóköteles, de sikerült neki abba a homályba jutnia, mely az ismeretlenség fátyolával takarja el a bele menekülőket. Most azonban elszakadt ez a fátyol s így sikerült *Keresztes* Imrét az ellene kiadott körözés folytán elcsipni. A bujkáló legényt az illetékes hadtestparancsnoksághoz kísérték.

— **(Vízvezeték Kaposváron.)** Évek óta keresik Kaposvár környékén azt a víztartályt, mely furt kutak által elégséges mennyiségű vizet szolgáltatna a kaposvári vízve-

zetékhez. A vármegye szavazta meg a költséget a próbafúrásokhoz, mert főképen a vármegyei középületek, a közkórház és kaszárnya szűkölködnek élvezhető viz dolgában. Ott jártak az állami geologusok, kiknek utasítása szerint a kormány által leküldött kútfurók több helyen eszközöltek próbafúrásokat — sikertelenül. Végre a toponári határban találták meg a keresett víztartót, hol a 30 cm. kezdő kaliberű furóval 26 méterre hatoltak le s a viz a furón vastag sugárban kiömlött. A kérdés most már az, vajjon ez a víztartó az év minden szakában képes-e a kellő mennyiségű vizet szolgáltatni a létesítendő vízvezetékhez, miért egy éven át visszivatást fognak eszközölni, mire nézve a vármegye *Zsigmondy* Lajos mérnökkel szerződésre lépett. Ha a szivtatás eredménye kielégítő lesz, akkor a vízvezetékét a vármegye saját középületei számára megépítteti. Valószínű azonban, hogy az építést, illetve a vezeték hálózatot az egész város területére kiterjesztik s Kaposvárnak lesz vízvezetéke, mire valóban nagy szükség van. A vízvezetékkel a város teljes csatornázását is el lehet majd készíteni.

— **(Halálos elgázolás.)** Tragikus véget ért a napokban az egyik szomszédos községben egy hetven esztendőes özvegyasszony. Az asszony — mint értesülünk — a templomba igyekezett, midőn Halász József odavaló gazda kocsija elütötte s átgázolt a szerencsétlen asszonyon, ki az ennek folytán szenvedett súlyos belső sérülések következtében néhány órai szenvedés után meghalt. A vigyázatlan gazda ellen megtették a feljelentést.

— **(Szegény sorsban.)** Odakint a természet ölen tarlok lettek már a ringó kalászu búzával fedett földekből, mint mondani szokás, fedél alá került már a gazdák reménye. — Kinek jól, kinek rosszul fizetett a termés, de ezeknél jóval több azok száma, kik, míg lábon állt a buza, nem törődtek az időjárással, nem tekintettek az égen uszkáló legkisebb felhőre is, szóval kik azok közül az emberek közül valók, kiknek: minden mindegy, kiknek nincs mit félteniük. Azokról van szó, kik teljes vagyontalanságban, más emberek könyörületeségéből tengetik életüket, s a kikről csak akkor vesznek tudomást, midőn vagyontalanságukról dokumentumot kérnek, mikor koldulási engedélyért folyamodnak. Mint most értesülünk, az elmúlt hónap folyamán, Baranyavármegye területéről *harmincöt* teljesen elszegényedett ember és asszony kért koldulási engedélyt.

— **(Nem bolond.)** Évekkel ezelőtt Tabon élt báró *Weissenbach* János, egyik *Säckendorff* báróné férje, ki nagyon művészi hajlamu és nagy képességű ember vala. Különösen az iparművészetet művelte, nagy értékű képeket, fal- és butordiszniményeket készített ugynevezett beégetett munkából. A báró ezzel a művészetével nem sokra ment se nálunk se Grácban, hova műveit kiállítani vitte: megdicsérték a lapok, sőt nálunk a kereskedelmi miniszter is elismerte művészi törekvéseinek érdemes voltát, anyagi haszna azonban nem volt belőle sőt, szenvedélye — úgy látszott — lelki egyensúlyát is megzavarta, vagyoni állapotát azonban nagyon megtámadta. Felesége, gyermekeinek örökségét féltve, helyzete a

nagyon ideges báróval szemben amugyis türelmetlenné vált: a bírósághoz folyamodott, hogy elmebeteg férjét helyezték el valamely elme-gyógyintézetben, vagyont pedig gyermekei számára óvja meg a hatóság. A feleség kérelmének helyt adtak s *Weissenbach* bárót a Lipótmezőn, utóbb a *Schwarzer* féle gyógyintézetben ápolták, vagyoni gondnokául pedig kinevezték a feleségét. A báró, hivatkozva arra, hogy ő száz alattvaló, kérte magát egy hazajabeli elme-gyógyintézetbe átszállíttatni. Kérelmére *Thonberg*be vitték, hol kedve szerint művészetének élhetett. Művei meglepték a művész és műértő köröket, az orvosok pedig beható megfigyelés után kimondták, hogy báró *Weissenbach* János nem elmebeteg, minélfogva a gyógyintézetből neje tiltakozása dacára elbocsájtották. A báró azóta Hamburgban iparművészeti állást kapott, később pedig Lipcsében szerkesztője lett az *Archiv für Buchgewerbe* című szakfolyóiratnak. Lipcsében elmebeli állapotát újból megvizsgáltatta hatósági orvosok s a legkiválóbb professzorok által, kik kimondták, hogy elméje egyáltalán nincs megtámadva. Ennek a hatósági orvosi parereinek alapján a magyarországi gyámhatóságnál kérte a gondnokság alul való felmentését.

— **(Elégett gabona.)** *Gábor* Gábríelnénál Somogy-Miháldon — eddig ismeretlen okból — tűz ütött ki, mely alkalommal 15 kereszt buzaszalma és 28 kereszt rozs kazalnak egyharmadrésze teljesen leégett. Hogy a tűz tovább nem terjedett, az önk. tűzoltóság gyors megjelenésének köszönhető, mely a tüzet 2 óra alatt teljesen lokalizálta. Kár 120 korona, mely biztosítva nem volt.

— **(Képviselőválasztási mozgalom.)** A tolnamegyei szakcsi kerületben erősen szervezkedett a függetlenségi 48-as Kossuthpárt s meg is alakult. Elnökké a függetlenségi eszmék egyik lelkes hívét: *Heckenberger* István építő mestert választotta. A párt jelöltje *Stark* Elek, a ki a pártot nagy erélyvel szervezte. A kerületben az egész vonalon nagy lelkesedés a függetlenségi eszmék mellett s így nagy a kilátás a győzelemre.

— **(Hetvenkedő legényké.)** Szinte dogmává vált ősi rend az nálunk, hogy nem mulhatik el semmiféle ünnepség anélkül, hogy néhány ember borközi állapotában rendőri beavatkozást ne provokáljon. Így történt az tegnap is, a város fogadalmi ünnepének napján, melyet néhány vidékről bejött legényke arra használt fel, hogy berugjon s aztán hetvenkedve mutassa be magát a városi embereknek, hogy mi is az a falusi virtus. Részeg fővel orditozva mentek végig a sörház-utcán, aztán belekötöttek a járók-kelőkbe, a kik közül főleg a leányok vonták magukra a részeg legényké tetszését. Szerencsére rendőrségünk számolt az ilyen eshetőségekkel s nagyobb apparatust mozgósított a havi-bucsu alkalmából s így sikerült a hetvenkedő legényeket még a sörház-utca elején ártamatlanná tenni s beszállítani a torony alá, honnan igazolás után elbocsájtották őket. Persze, a jól megérdemelt birság azért nem marad el.

— **(Az erdélyi püspök Pécsen.)** Gróf *Majláth* Gusztáv, erdélyi püspök, ki most Bakócán, a *Majláth*-család ottani birtokán időzik, ma *Tichy* Sándor segédlelkész kíséretében Pécsre érkezett. A püspök dr. *Csiner* Elek

városi főorvos tettei nyaralójában ebédelt s délután Hetyey Samuel megyéspüspök látogatására Szent-Lászlóra hajtatott, honnan holnap tér vissza Bakócára.

— (Somogy megye közgyűlése.)

Kaposvárott Somogyvármegye tegnap tartotta rendes közgyűlését. Az elnöklő főispán, Tallián Gyula, megemlékezett Szilágyi Dezső elhunytáról. Széchenyi Aladár indítványára Szilágyi emlékéért a jegyzőkönyvben megörökítették és elhatározták, hogy a képviselőházhoz részvét-iratot intéznek. A hadgyakorlatok idején a megye a király fogadására diszküldöttséget küld ki a főispán vezetése alatt.

— (Részeg bucsusok.)

Tegnap délebben néhány falusi ember az egyik szigetküll-városi kocsmában ebédelt. Már a havihegyen iddógáltak s a kocsmában meg annyit ittak, hogy megártott nekik a bor. Vörös Mihály szörnyű jókedvében nótára gyujtott. A felesége fedte őt, hogy viselje magát szépen, hiszen bucsuról jönnek. Ezen aztán Vörös Mihály dühbe jött s felkapva a széket, feleségét fejbe vágta. A kocsmában levők rögtön lefogták s átadták a rendőrségnek.

— (Jubiláló énekes.)

Veres Sándor, a budapesti m. kir. operaház volt tagja tudvalevőleg itt Pécsen, a Pannónia-kertben már huzamosabb idő óta azon fáradozik pompásan szervezett daltársulatával, hogy a közönségnek minél élvezetesebb estét szerezzen. mi annyira sikerült a kizárólag magyar daltársulatnak, hogy Veresék az itt elért s méltán megérdemelt sikerrel meg lehetnek elégedve. Őszintén sajnáljuk, hogy egy nyilvános kerthelyiségben esténként fellépő daltársulatról lévén szó, eme hírünknek önkéntelenül is olyan reklámja van, holott ez alkalommal nem volt célunk — bármennyire is elismerjük a daltársulat jól szervezett voltát — ennek előadásaira közönséget toborzani, hanem jelen néhány sorunkkal Veres Sándor komoly érdemeit óhajtottuk méltányolni, melyek főleg abban csúcsosodnak ki, hogy Veres Sándor, ki remek érces, érdemteli s könnyen moduláló hangjával méltán betölthette volna helyét az operaház tagjai között, egyéniségében rejlőd szabadságszeretetétől indítva otthagya a festett falak világát s elment vidékre kóborolni, mint a magyar dal misszionáriusa, hogy kiküszöbölje — amennyire tőle telik — a német s trágárságukkal hatni tudó »sängerajokat«, a melyekért — fájdalom — oly nagyon lekesedett ami ifjuságunk. S ha Veres Sándor ebbeli őszinte törekedése nem is járt ama eredménnyel, hogy végleg sikerült volna neki a vándor orpheumok teljes kiküszöbölése, misszionárius körútjának mégis meg volt ama eredménye, hogy a mely városban ő megjelent teljesen magyar daltársulatával, annak publikumát még a nemzetiségi vidékeken is annyira meghódította a magyar dal számára, hogy az a város meg nem nyitotta többé kapuit a német »sängerajások« előtt. Veres Sándor eme vidéki körútját a hatalmas alföldi »nótáival«, Dankó Pi-tával kezdette meg s midőn ennek az alföldi bohémkirálynak gyenge szervezete meghűlt a hivatásával járó sok éj jelezéstől és megbetegé lett, Veres Sándor maga szervezett egy daltársulatot, a melyet most hozzánk is elhozott, Veres Sándor daltársulata nálunk még körülbelül két hétig ma-

rad s ez alatt az idő alatt tartja meg Veres Sándor huszonöt éves »szolgálati« jubileumát. A magyar dal misszionáriusa — azt hisszük — méltán megérdemli, hogy egy alkalommal foglalkoztunk vele s hogy a magyar közönség lerója adóját ama szeretetnek, melyre a német orpheumok ellen folytatott győzelmes küzdelme révén rászolgált s melyet annál inkább érdemel meg, mert most, a huszonöt éves jubileuma alkalmával nemcsak az érdem jutalmazásáról van szó, hanem a jubilans iránti szeretettünk melege hivatva lesz ama babérokat is pótolni, melyekről Veres Sándor önként lemondott.

— (Bucsusok a színház előtt.)

A tegnapi bucsura igen sok vidéki, falusi nép jött be. A jó falusiak aztán, a kik a vasárnap éjjelt nem töltötték fenn a hegyen, kora hajnalban, már négy óra előtt seregestül mentek fel a hegyre s közbe minden utjukba eső templom előtt letérdeltek s elvégezték rövid ájtatoságukat. Igen sokan voltak persze a jó falusiak közt olyanok, a kik a színházat is templomnak nézték s letérdeltek annak lépcsőin is s ott is csak úgy ájtatoskodtak, vagy mint Göre Gábor mondja, hogy kimutatták magukat az imádsággal, mint más templomnál. Ezt a jelenetet különben minden augusztus 5 én bárki végignézheti a kora hajnalban. A jó falusiak közt minden évben akad olyan, ki nem tudja, hogy a színház nem az Isten háza.

— (Pontosan járó) szép kivitelű arany és ezüst órák, nemkülönböztetve finom és pontosan járó fali és ébresztő órák jutányosan szabott gyári árák mellett Schönvald Imre órás és ékszerésznel kaphatók. Ugyanott minden e szakmába vágó javítások pontosan és gyorsan a legolcsóbban eszközölköttek.

Idegenek Pécsen.

— Augusztus 6. —

Aranyhajó-szálló. Mégay Miksa, utazó Storé, Walliss Erik, utazó, Pécs. — Böhm Jakab, utazó, Bécs. — Pollatschek Jenő, utazó, Bécs.

Vadember-szálló. Jellinek Viktor, utazó, Bécs. — Eisenfels József, utazó, Bécs. — Wagner Aladár, magánzó, Kamenitz.

Mátyáskirály-szálló. Marton Károly, postatiszt, Budapest — Hermann Gusztáv, tanár, Eszék. — Szerina Terézia, magánzónő, Miholjac.

Nádor-szálló. Nagy János, fogházor és neje, Nagy-Atád.

Korona-szálló. Rác Mihály, tanító, Kispeterd.

Frankl I.-szálló. Löwinger Gyula, hivatalnok, Szent-Endre. — Keszler József, alkusz, Dombóvár.

Vadászkürt-szálló. Vencinger Ferenc, utazó Budapest. — Simon Ferenc, mészáros, Karancs. — Spon Antal, magánzó, Somberek. — Tadits Mihály, gazdálkodó, Bar-Baán. — Stranits Jefő, gazdálkodó, Kis-Nyárad. — Lofent Henrik, magánzó, Bar-Baán.

Bűnügyi felelőviteli tárgyalás a pécsi kir. törvényszéknél.

1901. évi augusztus hó 7 én és 8 án.

3850. Kolompár József és társai ellen többrendbeli lopás és orgazdaság miatt.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1901. aug. 6. délután 2 órakor.

Barometer (redukált) = 756.4 mm. (emelkedő.)

Hőmérsék = 26.2 °C.

• maximuma: 22.7 °C. } tegnap.

• minimuma: 18.2 °C.

Párányomás: 11.1 mm.

Relatív nedvesség: 44. %

Felhőzet: 8° Cum-Str. NW.

Szélirány s erő: NW. 2. —

Csapadék 24 órai 0.

Időjelzés, műszerek jelzése nyomán: Vált. felh. kevés csapadékra hajlam, enyhe i. v.

Dr. Ozier.

Tanügy. Játék délután.

Pécsen, 1901. augusztus hó 6.

Tegnap este megjelent számunkban a tanügyi rovatban ugyane cím alatt hirt adtunk arról, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a középiskolák alsó osztályaiban már divó játék délutánok megtartását a felső osztályok számára kiterjesztette. A miniszter abból a régi közmondásból indult ki mikor ez eszmét megvalósította, hogy ép testben lakik csak ép lélek. Ki merné tagadni e közmondás igazságát, mit századok próbáltak? Senki!

Mi sem tagadjuk, sőt örömmel üdvözöljük az eszmét s annak megvalósítását. Bizony jól esik látnunk, hogy fiaink nem görnyednek nap nap után hat—hét órán keresztül az iskola padjai közt, mint azelőtt, mikor még álmódni sem lehetett arról, hogy hetenként négy délután s egy egész vasárnap szünet lesz valaha. Akkoron délután négy órakor, vagy hatkor hazamentünk s mindjárt neki ültünk a könyvnek, mert másnapra meg kellett tanulni a leckét.

Mennyivel jobb dolguk van most a diákoknak. Most megparancsolja nekik a miniszter, hogy játszszanak, tornászszanak a tornaórán kívül. Naponként csak négy óráig vannak az iskolában s hetenként csak kétszer hallgatnak hat órát. Egy egy délután nagyon kényelmesen elkészülhetnek négy tantárgyból. Játssza elkészülhetnek s a fél délutánt játékkal tölthetik. A miniszter gondoskodik erről is. Revidiálta ugyanis a tananyagot s abban sok fölösleget talált. A tankönyvek is vastkosoknak tetszettek előtte, most vékonyabbak vannak használatban, a melyeknek tartalma is — mint volt szerencsénk összehasonlítást tennünk — sokkal könnyebb, sokkal megemésztetőbb, mint volt a régebbi tankönyveké. A tanárokat is utasította, hogy minden lehető módon megértessenek mindent a tanulókkal úgy, hogy azok már a magyarázat után megtanulják a leckét, ha a fiuk oda figyelnek.

S ez nagyon jól van így. Régen, nem is olyan nagyon régen, ez mind nem így volt. Sokkal nehezebb volt. S, tudja Isten, mégis diákok voltak az akkori diákok! Nem tanulnak éjjeleken át s nem lettek a betű nyomorékjai, telve voltak mindig jó kedvvel, igazi jó humorral, hisz mily kitűnő diák anekdoták keringenek még most is a régi jó világból s azokból a jókedvű s tán könnyűvérű diákokból, a kiknek alig volt hivatalos szabad idejük s a kiket — ugyszólván — vasszigorral tiltottak el a játéktól, híres, nagy emberek lettek. Zseniáltság volt bennük! Ez tagadhatatlan. S ez a zseniáltság nincs meg a mai ifjúságban.

Nezzünk csak végig főiskoláinkban, melyeknek hallgatói a könnyített középiskolák padjaiból kerültek ki az idén egy részben.

Mondják, hogy a jogászoknak van a legkönnyebb dolguk. Legyen — bár nem egészen így áll a dolog. A fiatalabb joghallgatók mostanában az első alapvizgára már szeptember-

ben kezdenek lelkiismeretesen készülni s júniusban visszalépnek a vizsgalattól. Akárhány így tesz. Hogy szorgalmasan tanulnak, az csak dicséretes s örvendetes jelenség. Az öregebb jogászyerekek még most is egy-egy államvizsgára egy egy szigorlattal, mely vizsgálatokkal az anyag mennyisége tekintetében az alapvizsgák össze sem hasonlíthatók, fél év alatt elkészülnek s akkor még zsurokra is eljárnak.

Mi az oka ennek?

A mostani középiskolai tanulókat mindenre megtanítják, csak arra nem, hogyan kell tanulni s legkevésbé önállóságra. Ennek hiányával pedig a zsenialitás nem tud szárnyra kelni. A középiskolában mostanáig betűszedő gépek a fiúk, a kik szóról szóra betanulják a leckét s értelem szerint képtelenek tanulni — s ez a felső iskolában megboszulja magát. Egyes tanárok teremtették meg ezen irányt a tanításban, mely már — már általános. Persze hogy könnyíteni kellett a tantárgyakat, persze, hogy időt kell adni a tanulásra. Nem is lehet másképp ily irányzat mellett.

S mi az eredmény?

Roszsabb mint azelőtt volt. A jó tanulók száma egy perccel sem gyarapodott: s nem is fog s a rossz tanulók száma gyarapodik, vagy ugyanannyi, mint régen volt.

Itt nyer beigazolást az a mondás, hogy a betű öl. Igenis megöli a lelket s az képtelen lesz nagy munkát végezni. A mi a legszomorítóbb, az nem más, hogy vannak már a felső iskolákon is egyes tanárok, kik saját könyvüket magyarázván, azt betűről-betűre követelik is hallgatóiktól.

Tanítsuk meg ifjainkat tanulni s akkor a játék délutánokat csakugyan a játéokra fordíthatják. Így nem is tudnak jó kedvvel játszani, mert mindig bántja őket az a gondolat, hogy még hány sort kell kívülről betanulni.

(A csurgói áll. segélyezett ev. ref. főgimnázium Értesítőjét dr. Vida Károly igazgató adta ki. A könyv elején látjuk vizsztatükörözödvé a hazafias irányu intézet elmúlt tanévének történetét és az egyes ünnepélyeken elmondott beszédeket. A tanári kar 18 tagból áll. Egészségi viszonyai a tavalyihoz képest rosszabbodtak. Az egyházmegye a főgimnázium szegényebb sorsu tanulói számára konviklust tart fenn, a melyben az idén is igen jól látták el a diákokat. — A tanulók teljes száma a tanév végén 273 volt. Ezek közül 109 ev. ref., 18 ág. h. ev., 30 izraelita. — Érettségire jelentkeztek 32-en. Ezek közül 7 jelesen, 10 jól, 15 pedig egyszerűen érett.

Vidéki hátralekosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralekaikat mielőbb beküldeni.

Közgazdaság.

□ A selyemtermelés 1901-ben. Selyemtenyésztésünk fejlődését mutatják a következő statisztikai adatok: 1901-ben 2230 községben 95 ezer család 1 millió 484 ezer kiló gubót termelt, melyért 2 millió 760 ezer koronát fizettek ki. Egy család átlagos keresete tehát 29 korona. Az átlagos kereset, évről-évre emelkedést mutat, mert míg 1899-ben 27.30 korona volt az átlagos kereset 1900-ban már 28.70 koronát tett ki. A családok száma is emelkedett és pedig a múlt évihez képest 7000-rel, a harmadévihez képest 16 ezerrel. — Így az adatok örvendetesen szólnak a mezőgazdasági keresetágak intenzív fejlődéséről, ott, a hol annak hasznáról a lakosság meggyőződött. Darányi földmívelési miniszter,

azon intézkedése folytán, hogy a nyers anyag itthon dolgoztassék fel, úgy a beváltó állomásokon, mint a selyemgombolyító és fonógyárakban máris sok munkáskez talált foglalkozást éppen akkor, a midőn a mezei napszám szünetelt. Így ez a gazdasági mellékág a mellett, hogy a tenyésztés során azokat foglalkoztatta, a kik a nehezebb mezei munkára képtelenek, még abban is mind nagyobb jelentőséget nyer nálunk, hogy az ipari feldolgozás során is a munkaalkalmakat évről-évre szaporítja.

□ Tarkul a szőlő. Az idei tartós nyári meleg időjárás oly kedvező volt a szőlőkre, hogy a szőlőkben már tarkul a vörösbort termő kádárka, a mi más években legalább is két héttel későbbben történt meg. A fehér korai csemege fajú szőlők annyira megérették, hogy már élvezhetők, sőt egyes gazdák a szállításukat is megkezdették. A szüreti kilátások általában olyanok, hogyha valamely elemi csapás nem éri szőlőinket, kitünő borra számíthatunk.

TÁVIRATOK.

— **Frigyes császárné halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Frigyes császár özvegye, Vilmos német császár anyja tegnap esti 6 óra 15 perckor a friedrichshofi kastélyban meghalt. Az özvegy császárné halála az egész világon mély részvétet kelt s a lapok nagy elismeréssel írnak róla. Az angol királyi pár szerdán Németországba utazik a temetésre. Királyunk ma rendkívül megleghangu táviratban fejezte ki részvétét a német császári párnak.

— **Szilágyi Dezső hagyatéka.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szilágyi Dezső hagyatékának leltározását ma délelőtt folytatták. A könyvek leltározásával és felbecsülésével kezdtek ma a munkát, melynél mint becsüs a család felkérésére *Vastagh* Gyula szerepel.

— **A kolozsvári zavargások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Kolozsvárról jelentik, hogy a városban ma néhány apró csoportosulás volt, melyet a csendőrség szétoszlatozott. A katonaság készenlétben van, a huszárság délután érkezik. Több elfogatás történt, egyébként zavargás nem várható.

— **Botrány egy kávéházban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti Andrassy uton levő Szalon-kávéházban tegnap délután *Weiler* Jakab dr., budapesti ügyvéd elvált neje, *Benjamin* Jenő aszodi ügyvéddel megjelent és férjétől kis leánya kiadatását követelte, közben a kezében volt kutya-korbácscsal fenyegette meg férjét. *Weiler* dr. ki akarta csavarni neje kezéből a korbácsot, de ekkor Benjamin is rátámadt s természetesen verekedés támadt köztük. *Weiler* Jakab dr. ma bünvádi feljelentést tett neje és Benjamin Jenő ellen a büntető bíróságnál.

— **Szélhámos színész.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A budapesti polgármester jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy magát vidéki színész-

nőnek nevező hölgy nagyobb rögtöni segélyt kért a fővárostól hirtelen elhalt gyermeke temetési költségeire. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy a színésznőnek Budapesten nem halt meg gyermeke, mire a színész megijedve a rendőri nyomozástól, ma töredelmes levélben tudatta a polgármesterrel, hogy nem mondott igazat, mert gyermeke nem halt meg, csupán szorult helyzetében akart magán segíteni a kigondolt mesével. A rendőrség folytatja a nyomozást a titokzatos ügyben. A színész nevével egyelőre titokban tartják.

Nyilt-tér.

Iroda-megnyitás!

Dr. Narancsik József
Ügyvédi irodáját
B.-Szent-Lőrinczen megnyitotta.

Laptulajdonos

Felelős szerkesztő

SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Teljesen új

euphonion

hozzávaló kottákkal együtt eladó.

Bővebb felvilágosítás Kossuth Lajos utca 20. szám alatt kapható.

Dr. Tolnai

VIZGYÓGYINTÉZETE

PÉCSETT, a sétaléren.

Összes vizgyógyműveletek közös és elkülönített teremben.

Massagevillanyos fényfürdő (soványító kuráknál) gőzszekrény.

Meleg ásványfürdők. Reichenhall rendszerre berendezett belégző osztály.

A vizkúra különösen javalva van, gyenge idegzetűeknek, gyomor és belek renyhességénél, álmatlanságnál, szédülésnél, idült rheumánál, általános gyengeségűknél stb.

Modern berendezés. Orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. Felvétel naponta d. u. 4-6-ig.

Teljesen **higany és ólommentes**
ártalmatlan készítmény

„Hajnal crème“

elismert **biztos hatású kéz és arc-szépítő szer** eltávolít minden bőrtisztátalanságot. Az arc bört bársonypuhává teszi és az arc szép, üde és ifjú szint nyer.

1 tégely „Hajnal-crème“ 1 kor.

Kapható:

Krebsz Ödön

drogueria és illatszer üzletében
PÉCS, Irgalmas-utca 10. sz.

2058. sz. m.

1901. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A pécsváradi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bitz Henrik és neje önkéntes árverési ügyében a hidasdi 592 sz. betétben Bitz Henrik nevén álló A. I. 3. sor. 3040 hrsz. szántóra 668 korona; 4. sor. 3042. hrsz. szántóra 528 korona; 5. sor. 4457. hrsz. szántóra 56 korona; a 6—7. sor. 4624. 4625 hrsz. szántókra együtt 192 korona; a hidasdi 593. sz. betétben Pitz Henrik és neje szül. Hesz Katalin nevén álló A. I. 1. sor. 3972. hrsz. szántóra 178 korona; 2. sor. 5455. hrsz. szántóra 68 korona; 4. sor. 7292/2. hrsz. szántóra 60 kor; 5. sor. 7418. hrsz. szántóra 372. korona; a hidasdi 1173. sz. betétben Pitz Henrikné szül. Hesz Katalin nevén álló A. I. 1. sor. 7066/1. hrsz. szántóra 96 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1901. évi augusztus hó 31. napján d. e. 10 órakor** Hidasd községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 21-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy neki az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsváradon, 1901. évi április hó 17 én a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Schill,

kir. járásbíró.

Szőlős gazdáknak

Egy nagy, dupla

szőlő-prés

a volt Gründler-fele scóci-szőlőben Nagy Ferenc vincellérnél eladó.

7387. sz.

Tkv. 1901.

Árverési hirdetmény.

A pécsi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mérei Mihály csonkamindszenti lakos végrehajtató kérényre folytán a végrehajtási árverés, nevezettnek Szomor János cserdi lakos végrehajtást szenvedő elleni 200 kor. tőke s jár. ugy csatlakozás folytán Ujhelyi József csonkamindszenti lakos 120 kor. tőke és járulékaiból álló követelésének kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §. alapján s a 146. §. értelmében a pécsi kir. törvényszék és a szentlőrinci kir. járásbíró területén levő s a cserdi 692. számú betétben † 1. sorsz. 1373/2. hrsz. ingatlanok Szomor Jánost B. 1. alatt illető fele részére 632 korona; a cserdi 705. sz. betétben I. 1—3. sorsz. ingatlanoknak és a 34. sorsz. háznak Szomor Józsefet B. 1. alatt illető 3060/468100 ad részre 37 kor., a cserdi 693. sz. betétben I. 1—14. sorsz. alatt felvett ingatlanokra és a 3. sorsz. házra 1836 kor. becsárban, mint kikiáltási árban elrendeltetvén, az árverés foganatosítására határnapul **1901. évi augusztus hó 31. napjának d. e. 8 órája Cserdi község házához** kitűzetett, a mikor is a nyilvánosan megtartandó árverésen a fent elsorolt ingatlanok a legtöbbet ígérőnek kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoollyammal számított ovadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi június hó 14-ik napján.

Kerese

kir. törvszéki bíró.

Két jó házból vaió fiu
tanonecznak

felvétetik.

Bővebbet a „Béka“-boltban (Irgalmasok-u.)

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki teljesen szagtalan árnyékszékét óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg fertőtleníti!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket terjesztő pöcögördöt házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé szükség nincsen.

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Kraus Istvánnál, Pécsett.

T. Kraus István urnak Pécsett.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított **tőzeg szóró klosettekkel teljesen meg vagyok elégedve.** A klosettek kifogástalanul működnek és teljesen szagtalanok.
Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos.**

T. Kraus István urnak Pécsett.

Szívesen adom tanubizonyságát annak, hogy az Ön által szállított **tőzeg-árnyékszék** minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztőgördöt használaton kívül helyeztem, **az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak.**

Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czirer Elek, főorvos.**

T. Kraus István urnak Pécsett.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből **10 db. van használatban** és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy,

mint a megyei árvaház felügyelője.

T. Kraus István urnak Pécsett.

Ezennel szívesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított **tőzeg klosettek teljesen megelégedésemre** beváltak és a még visszalévőket is mihamarabb átalakítottam.

Tisztelettel **Fodor Pál, ügyvéd** Deák-u. 1.

Hirdetmény.

Folyó hó 12-én délután
3 órakor Apáca-utca 21. sz. házból többrendbeli ingóság árverés útján el fog adatni.

JÉGELADÁS.

A nagyérdemű közönség kényelmére az Ujsörgyár mától fogva egész nyári idény alatt, naponként reggel 5 órakor két kocsit jeget **küld szét a házakhoz, egy vödör ára 20 fillér.** Megrendelhető levelezőlapon, vagy pedig telefon által. Telefon szám 20.

Ujsörgyár.